

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 364/25
7.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Филиповић, председника већа, Весне Дамјановић и Весне Павловић – Нинковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Милинчић, адвокат из Младеновца, ул. Краља Петра Првог бр. 199/Ђ, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Војица Аврамовић, адвокат из Београда, ул. Немањина бр. 54, ради поништаја уговора, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Младеновцу П бр. 22/2021 од 10.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 7.5.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу П бр. 22/2021 од 10.07.2024. године.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд поништи уговор о доживотном издржавању ОПУ: 440/20 од 01.06.2020. године, који је закључен пред јавним бележником ... из Сопота између сада пок. ВВ бив. Из ..., као примаоца издржавања и туженог ББ, као даваоца издржавања зато што пок. ВВ у време закључења уговора о доживотном издржавању није била пословно способна.

Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 386.150,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде, тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целости, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023 - други закон) Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиоца није основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, ни друге повреде поступка које би биле од битног утицаја на правилност или законитост побијане пресуде. Неосновани су жалбени наводи тужиоца да је у поступку пред првостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер је изрека ожалбене пресуде јасна и у складу са изнетим разлозима, те да су разлози о битним чињеницама у сагласности са садржином исправа и утврђеним чињеничним стањем.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ВВ је мајка тужиоца и баба по мајци туженог ББ. ВВ је 1995/96 године, док је још радила дијагностификована Паркинсонова болест, након чега је отишла у пензију. ВВ је имала осим сина, и ћерку ГГ, која је преминула 2008. године, а чији је син тужени. Сада пок. ВВ и сада пок. ГГ са сином ББ, овде туженим, и тужилац су имали сви своје станове, а у 2003. години су све троје купили станове у ..., ул.... и то тужилац стан бр. 7 површине 85 м², ВВ стан број 9 површине 65 м² и сада пок. ГГ, туженикова мајка, стан број 8 површине 92 м². ВВ је добро уобичајено функционисала, себе опслуживала, допуњавала приходе продајом ствари, заједно са ћерком, која је ствари доносила ради продаје из Македоније. Тужилац је имао своје приходе, а ГГ осим својих је имала и породичну пензију коју је њен син примао после очеве смрти. ВВ ћерка а туженикова мајка се разболела почетком 2008. године, и исте године у јуну месецу је умрла, након чега је тужени остао сам у стану. Тада је већ почео да држи локале, исте године му се родила ћерка и он у свом стану започиње заједнички живот са ДД, иако им је ВВ доста помагала, понека им спремајући храну и чувајући им децу. ВВ је редовно пила лекове, одлазила на контроле код др ... и то преко 20 година, њено здравствено стање је било под контролом, одлазила је на контроле најпре два пута а потом једном годишње. Као последица болести, ВВ се теже кретала те је користила штап и ходалицу. Од 2015/2016 године ВВ не одлази на контроле, тако да пије лекове које јој је на последњој контроли преписала др ..., иако је на контроле требала ићи, јер болест има прогресивни ток, лекови се пију трајно, али се у ходу, с обзиром на стање пацијента на контролама утврди да ли евентуално неки лек треба заменити другим, повећати или смањити дозу или додати још неки лек. У 2015. години тужилац је имао инфаркт те је морао више да се посвети свом здрављу и начину живота. У том периоду, поред геријатријске сестре, на чије дневно присуство је ВВ имала право, тужилац ангажује и жену која је око 4 сата, у јутарњим сатима, проводила са ВВ, давала јој лекове, доручак, била ту, с обзиром да ВВ није волела да буде сама. Како су се ангазоване жене жалиле да ВВ није при себи ("цепа пелене и баца их у тањир" и сл.), тужилац је позвао др ... да прегледа ВВ, која то и чини и да би смањила епизоде невољних покрета и халуцинација као последицу Паркинсонове болести, приписује ВВ лек који се даје за Алцахјмерову болест, иако у много већој дози, али да

би ВВ могла лек набављати преко рецепта, као “услужну” дијагнозу ставила је Алцхајмерову болест, пропадање мозга коју карактерише деменција, иако се овај лек приписује у најмањој дози, који лек се у тако малој дози не даје код пацијената са Алцхајмеровом болешћу. Тужилац је имао овлашћење да подиже ВВ пензију, а касније и туђу негу и помоћ, коју је ВВ остварила, од тог новца су плаћани трошкови режије, лекови и ангажман жена које су помагале ВВ. Тужиочева супруга је доносила ВВ ручак, а тужени јој је, како сам наводи, ноћу давао лекове. ВВ је као последицу основне болести, али и депресије која јој је дијагностификована, имала епизоде визуелних халуцинација и невољних покрета, за које је др ... на контроли у септембру месецу 2020. године, навела да су се јавили јер око 5 година ВВ није долазила на контролу и лекови нису ни мењани нити је мењана доза истих. Тужилац, његова супруга, жене које су биле ангазоване и сведоци тужбе описују стања измењене свести повремено код ВВ (“тише, ...-(преминули супруг) спава”, њуња јастук говорећи да ББ спава; говорећи да је целу ноћ хранила децу), а о којим стањима су говорили у току поступка лекари неуропсихијатри, објашњавајући да се пацијенти од оваквих стања дистанцирају, те да овакви испади не утичу на психичку сферу пацијента. Тужилац, супруга тужиоца, те ангазоване жене, саслушани у својству странака и сведока најпре су говорили да је ВВ била непокретна, а затим да су ВВ затицали ујутру у купатилу са вешом који је спремила да опере или који је опран или тужилац ноћу затиче шерпу коју је увече ставила на порет ВВ, али је заборавила па је садржај у шерпи као и шерпа загорела. Када је почела корона, жена која је била ангажована да долази је одустала, а тужилац је понудио тужениковој супрузи да њој плаћа да буде поред ВВ, што је она прихватила и око месец и по дана је била плаћена да брине о ВВ. Након што је почело ванредно стање, ВВ је инсистирала да се њена дугогодишња жеља да стан остави туженом ББ озваничи уговором о доживотном издржавању, тужени то одлаже али ВВ и даље инсистирајући, својеручно саставља и тестамент пре закључења уговора. Дана 01.06.2020. године, након што је неуропсихијатар прегледао ВВ и изјаснио се да је иста способна за закључење уговора, приступа се закључењу истог, након тога туженикова супруга о томе обавештава супругу тужиоца, а ова тужиоца, од када целокупну бригу над ВВ носе тужени и његова супруга, који преузимају и овлашћења за подизање пензије и туђе неге и помоћи, а туженикова супруга без других ангажованих жена, преузима бригу о храњењу, прављењу хране, купању и одржавању личне као и хигијене животног простора ВВ. Након једног испада, тужени и његова супруга одводе ВВ дана 20.09.2020. године код др ... на контролу, која не примећује драстичне промене у мозгу код ВВ, те уз промену лекова заказује следећу контролу за месец дана, на коју одводе ВВ дана 20.10.2020. године, када докторка констатује побољшање, али због навода туженог о новим испадима уписује сумњу на дијагнозу деменција, али под условом да се испита лева страна мозга код ВВ, међутим у међувремену, до следеће контроле ВВ умире. Тужилац не спори да је ВВ дан пред смрт разговарала уживо или преко друштвених веза, са свом његовом децом, те не спори да су тужени и његова супруга добро чували ВВ. Из налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатара др Драгане Стевовић - Тијанић произилази да је пок. ВВ, бив. Из ... у тренутку сачињавања уговора о доживотном издржавању дана 01.06.2020. године и на дан овере истог уговора, била свесна и могла да управља својим поступцима, те да је разумела значај својих поступака.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом

одредби чл. 231 ЗПП, одбио тужбени захтев тужиоца налазећи да тужилац није доказао да је пок. ВВ приликом закључења спорног уговора била неспособна за расуђивање, с обзиром да из налаза и мишљења судских вештака неуропсихијатара произилази да је пок. ВВ у тренутку сачињавања уговора о доживотном издржавању и на дан овере истог, била свесна својих поступака и разумела њихов значај.

По налажењу овог суда, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право, те донео закониту одлуку, а разлоге које је дао за своју одлуку у свему као потпуне и јасне прихвата и овај суд.

Према члану 56. став 1. Закона о облигационим односима, за закључење пуноважног уговора потребно је да уговарач има пословну способност која се тражи за закључење тог уговора. Пословна способност подразумева способност самосталног одлучивања о правима и обавезама, односно, способност физичког лица да изјавама своје правно релевантне воље преузима одређена права и обавезе и ствара, мења или гаси одређене правне односе. Пословна способност за закључење уговора, па и уговора о доживотном издржавању, се захтева у тренутку закључења уговора, а у конкретном случају то је 01.06.2020. године. У односу на то питање, судски вештак неуропсихијатар др Драгана Стевовић- Тијанић се у свом налазу и мишљењу, које је суд у целости прихватио, изјаснила да је у време сачињавања спорног уговора сада пок. ВВ била свесна и могла да управља својим поступцима, те да је разумела њихов значај. Дакле, сада пок. ВВ је тада у односу на оспорену правну радњу имала очувано расуђивање и вољно одлучивање, била је способна за расуђивање и слободно изражавање своје воље, односно имала је пословну способност која се тражи за закључење пуноважног уговора о доживотном издржавању због чега правилно налази првостепени суд да нису постојали услови за поништај предметног уговора, односно његову ништавост из разлога пословне неспособности примаоца издржавања, на који разлог се позивао тужилац.

Неосновано се жалбом тужиоца истиче да првостепени суд није правилно ценио све изведене доказе, због чега није правилно и потпуно утврдио чињенично стање, јер се не може без сумње потврдити став да је пок. ВВ у тренутку закључења односно овере уговора била орјентисана у времену и простору, односно да је била способна за рационално расуђивање. Ово стога што из налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра др Драгане Стевовић- Тијанић несумњиво произилази да је пок. ВВ била способна за расуђивање у тренутку закључења и овере спорног уговора, а наведено произилази и из налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра др Драгане Ђорђевић, као стручног консултанта на страни туженог, која је у свом налазу појаснила да се стање тужиље која је боловала од Паркинсонове болести с годинама погоршало, да је болест била удружена са депресијом и можданим инфаркцима, што је с годинама довело и до погоршања когнитивног функционисања у смислу лоше орјентације у времену, повремених стања погрешног препознавања околине и појаве халуцинаторних догађаја, због чега јој је и преписан лек за деменцију, да би се спречило даље пропадање мозга услед Паркинсонове болести, али да је упркос томе пок. ВВ у време сачињавања спорног уговора била способна да схвати значај свог дела и да изрази своју вољу, односно да схвати значај правне радње коју предузима. Осим тога, судски вештак др Драгана Стевовић- Тијанић је у свом усменом изјашњењу пред

судом одговорила на све примедбе тужиоца, појаснивши да је код пок. ВВ дијагноза Алцхајмерове болести уписана само као “услужна дијагноза” у сврху добијања лека на рецепт, а који лек је медицински индикован и код других болести али се може добити на рецепт само за ту услужну дијагнозу, те да нема индиција да је код тужиље била присутна деменција, односно да је боловала од Алцхајмерове болести. У прилог изнетом иде и чињеница која произилази и исказа сведока др ..., код које се пок. ВВ лечила дуги низ година, да код пацијената који болују од Паркинсонове болести постоје одређени когнитивно бихејвиорални проблеми, али да они немају сличности са Алцхајмеровом болешћу, да током контрола 2020. године није уочила да пок. ВВ има когнитивних проблема, већ само моторичких епизода те да није било сумњи у постојање измењене свести код ВВ или било којих проблема у психичкој сфери. Наведено произилази и извештаја психијатра др ... која је прегледала пок. ВВ месец дана пре закључења спорног уговора и код исте није уочила знаке деменције, а из њеног исказа произилази да је том приликом ВВ била свесна, да је давала исправне податке, била орјентисана према себи и личностима из најближе околине, орјентисана у времену и простору, те да је давала тачне податке о имовини на основу чега је сведок проценила да је ВВ способна да расуђује и изражава слободну вољу. Такође, вештаци неуропсихијатри као и сведок др ЂЂ, дугогодишњи лекар пок. ВВ, су потврдили да појава халуцинација као симптома Паркинсонове болести је уобичајена, али да не утиче на стање свести, те да је и у тим епизодама халуцинације свест очувана.

С тим у вези, неосновано се жалбом тужиоца оспорава оцена исказа тужиоца и саслушаних сведока, који су говорили о стању повремено измењене свести код ВВ, те да је иста била дементна. Ово из разлога јер је првостепени суд у смислу одредбе члана 7 и 8 ЗПП правилно оценио исказе тужиоца и саслушаних сведока, те поступајући у складу са наведеним овлашћењима из чл. 8 ЗПП, навео јасне и довољне разлоге из којих није поклонио веру датим исказима, у погледу одлучне околности да ли је пок. ВВ била измењене свести, односно дементна, с обзиром на постојање налаза и мишљења судских вештака, који су се за разлику од сведока од томе изјашњавали стручно и образложено, а другостепени суд нема разлога да сумња у дату оцену исказа имајући у виду стање у спису. Све околности које у жалби наводи тужилац су цењени у склопу са осталим доказима изведеним током поступка, а по налажењу овог суда исте нису од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Без утицаја су на правилност и законитост побијане одлуке жалбени наводи тужиоца да се првостепени суд није бавио околностима под којима је уговор био оверен, те да ли је уопште постојало издржавање од стране туженог. Ово стога, што је предмет тужбеног захтева у овој правној ствари поништај уговора због недостатка стварне и праве воље пок. ВВ, а не раскид уговора због неизвршења, у ком случају би чињеница да ли је тужени испуњавао своје уговорне обавезе била од утицаја за оцену основаности тужбеног захтева.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у изреци.

Правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима поступка, с обзиром да

је наведена одлука донета правилном применом одредбе из члана 153 и 154 ЗПП, које трошкове чине потребни издаци туженог за вођење ове парнице, а који су одмерени према важећој адвокатској и таксеној тарифи, због чега су неосновани жалбени наводи тужиоца којима се побија одлука у том делу.

Из изнетих разлога, одлучено је као у изреци, применом одредбе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП.

**Председник већа-судија
Весна Филиповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић